

Bernadetta Kuczera-Chachulska

Colloquia Litteraria 1/16, 5

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SZKICE – ROZPRAWY – INTERPRETACJE

* * *

15 grudnia 2013 roku minęła dwudziesta rocznica śmierci ks. Janusza St. Pasierba, poety wybitnego, którego wiersze, mimo licznych publikacji książkowych i prasowych komentarzy tej twórczości dotyczących, należą do przyszłych prac krytyki i historii literatury. Poeta autentyczny, zatem nie – drugi szereg, poeta „uzupełniający” panoramę twórczości lirycznej XX i XXI wieku; nie bójmy się powiedzieć – poeta pierwszorzędny. Obok Miłosza, Białoszewskiego..., największych. Poeta nie religijny, ale rozpoznający realny porządek świata, widzący do głębi.

W tym numerze „Colloquiów Litterariów” szkice na jego temat stykają się z blokiem wypowiedzi o profesorze Marianie Maciejewskim; porządek sztuki łączy się z porządkiem nauki; porządki rozłączne? Wiemy oczywiście, że nie, ale w tym przypadku ich korespondencja jest jeszcze bardziej niż zazwyczaj, i w szczególny sposób, wyrazista, inspirująca.

Pasierb dotyka centrum sensu, zagarniając w obręb swojego języka doświadczenie kultury, z niej czyniąc narzędzie egzystencjalnej dedukcji; Maciejewski natomiast, doskonale i finezyjnie ją rozumiejąc, świadomie chce tę kulturę wziąć w nawias (krytyka kerygmaticzna), słusznie rozumując, że źle pojmowana i przede wszystkim pozbawiana wewnętrznego poczucia hierarchiczności spraw i rzeczy, gubi to, co dla człowieka najważniejsze. W sposób trochę zaskakujący nawet dla redaktorów numeru, poeta i przedstawiciel nauki, obaj należący do najwybitniejszych umysłów naszej współczesności, spotkali się w polifonicznej ekspresji dwugłosu na temat podstawowego życiowego wyboru.*

Bernadetta Kuczera-Chachulska

* Drukowane tu studia i szkice poświęcone J. St. Pasierbowi, wygłoszone zostały na otwartym zebraniu naukowym Zakładu Aksjologii i Estetyki Literackiej WNH UKSW na początku stycznia 2014 roku.